

Het einde van Abraham

[De wekelijkse parasha](#)

15. Het einde van Abraham

Uit de Tora: Genesis 25:1-18 (Het einde van Abraham)

Uit de Profeten: 1 Koningen 1 (Het einde van David)

Uit het Goede Nieuws: Hebreeën 11 (Geloofshelden)

Abraham laat alles wat hij heeft na aan Izak. Zijn andere zonen, die hij bij Hagar en Ketura verwekte, overlaadt hij met geschenken en hij zendt hen weg van zijn zoon Izak, terwijl hij nog volop in het leven staat. Hij zendt ze naar het oosten, naar het land waar de zon opgaat.

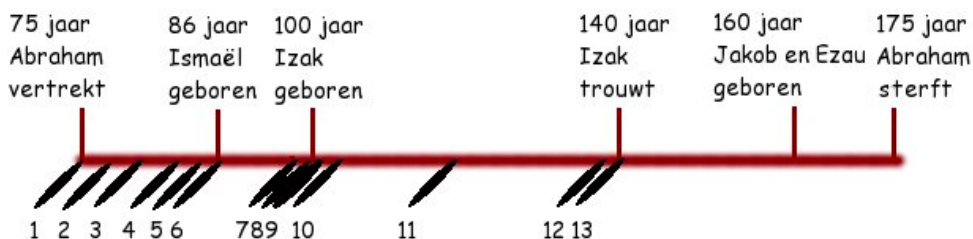
Dan zijn dit de dagen en de jaren van Abrahams leven. Hij leefde 175 jaar. Terwijl hij zijn laatste adem uitblaast, sterft hij op een goede, oude en verzadigde leeftijd. Hij kan terugzien op een overvloedig vervuld leven. Zo werd hij verzameld als een waardig lid van het geslacht van de Hebreeën.

Izak en Ismaël, zijn zonen, betonen beiden eer aan hun vader en begraven hem in de grot van Machpelah (het opvouwen) op het veld van Stoffelijk (Efron), de zoon van Tsohar de Hetiet, in de omgeving van het Amoritische Mamre (Eigenglans). Dat was het veld dat Abraham gekocht had van de zonen van Heth. Dáár werd hij begraven, zowel Abraham als zijn vrouw Sara.

Na de dood van Abraham werd duidelijk dat JHWH Izak verkoos, want Hij zegende hem met de zegen van Abraham. Izak verbleef toen op de plaats waar JHWH Zich had laten kennen aan Hagar, de moeder van Ismaël, dat is Lachai Roï.¹

Abrahams leven in vogelvlucht

Deze week kijken we terug op het leven van Abraham. In deze afbeelding heb ik een overzicht gemaakt van zijn leven zoals wij dat uit de Tora kennen. De nummers geven de afzonderlijke gebeurtenissen aan die Abraham meemaakte:

1) Het vertrek, 2) Abraham in Egypte, 3) Scheiding van Lot, 4) Verovering van Kanaän, 5) In verbond met God, 6) Hagar en Ismaël, 7) Aankondiging van Izak's geboorte, besnijdenis, naamsverandering en verwoesting van Sodom en Gomorra, 8) Wegneming onvruchtbaarheid van Gerar en Abraham, 9) Geboorte Izak, 10) Wegzending Ismaël, 11) De opheffingsgave, 12) Dood van Sara, 13) Het ophalen van de bruid.

In het kort wil ik de diepe en rijke lessen uit Abrahams leven proberen samen te vatten. De verhalen die we kennen zijn eigenlijk op zichzelf al een samenvatting. De schrijver ervan was Mozes. Hij schreef onder inspiratie van JHWH met het doel om het leven van Abraham in al zijn uitmuntendheid én schaamteloze naaktheid neer te zetten. De menigte mensen die zich tot Abrahams nageslacht mag rekenen, moet immers weten welk karakter hun vader had. Zij moet onderwezen zijn in de kenmerken die JHWH zoekt in de mens. Abraham was een man naar Gods hart, een vriend van Hem en hij regeerde met Hem.

¹ Genesis 25:5-11

Het vertrek (1)

We leren Abraham kennen in Charan als hij met zijn vader is meegegaan om naar Kanaän te trekken. Daar geeft Abraham gehoor aan de stem van God om verder te trekken, ondanks het feit dat zijn vader dat niet doet. Hij laat een familie achter zich die blijft hangen in zelfverheffing, wat zich uit in een ongezonde vorm van het houden van tradities. Maar Abraham wil geen wetticisme, hij wil een levende relatie met zijn God. De geloofsstap die JHWH van hem vraagt, vergt het uiterste. Hij moet zijn familie, zijn land en de aan hem overgeleverde godsdienst achterlaten.

De verovering van Kanaän (2-6)

Dan beginnen Abrahams omzwervingen. Honderden gezinnen trekken met hem mee. Als een nomadenstam zijn ze in de bergen van Judea en Samaria en in de woestijnen van Kanaän en Egypte te vinden. Gaandeweg wordt de groep groter. Maar dan wordt Abraham opnieuw geconfronteerd met een intense scheiding binnen zijn gemeenschap. De helft trekt weg en settelt zich in een -voor het oog- veilige omgeving en zekere toekomst in Sodom en Gomorra. Abraham moet hen laten gaan! Maar het rijt zijn hart open en slaat een diepe wond. Gelijk daarna krijgt hij de toezegging van het land en een bemoediging om verder te trekken.

Hij kampeert op de bergtoppen van Hebron als hij hoort van de tragedie van Sodom en omstreken. Een vurige en niet te temmen verontwaardiging maakt zich van hem meester als hij hoort dat ook Lot is weggevoerd. De overwinning die hij behaalt, gaat gepaard met een erkenning vanuit geheel Kanaän dat Abraham de rechtmatige eigenaar is van het land en zijn inwoners. Maar Abraham eigent zich het land niet toe!

Dan openbaart JHWH Zich aan Abraham in al zijn onvoorwaardelijke liefde als Hij een verbond met hem sluit. Maar zijn levensvragen zijn nog altijd onbeantwoord gebleven. Waarom heeft hij geen familie? En waarom is hij onvruchtbaar? Sara suggereert dat ze daar best zelf voor kunnen zorgen.

De belofte wordt vervuld (7-10)

De geboorte van Ismaël beantwoordt Abrahams vragen nog niet. Hij was op zoek naar het herstel van Gods schepping, en nu ondernam hij zelf actie om een surrogaat-herstel te creëren. Tien jaar van stilte volgt. Trouw blijft Abraham zich wijden aan zijn gezin en gemeenschap.

Dan ineens is het moment daar. Drie mannen komen bij zijn tent. Door één van hen openbaart JHWH Zich opnieuw aan Abraham. Vanuit drie perspectieven wordt het verhaal van deze ontmoeting verteld.

- ⤴ Eerst wordt de intieme band van JHWH met Abraham in al zijn aspecten benadrukt (hf. 17).
- ⤴ Vervolgens wordt het verhaal in het licht van de ontvangst gezet. Hoe ontvang je de God van Abraham, en wat is belangrijk om te bedenken als het over de houding van je hart gaat (hf. 18:1-15)?
- ⤴ Tot slot wordt het perspectief van buitenaf zichtbaar. Want naast de aankondiging van Izaks geboorte, worden Sodom en Gomorra verwoest (hf. 18:16-33). Zo veilig en zeker was hun systeem dus niet. Hoe vreemd vallen deze twee dingen samen. Zegen en vloek worden met elkaar gecontrasteerd.

Wat een diepe impact moet dit alles op Abraham gemaakt hebben. Hij blijft niet in Hebron, maar trekt verder, rusteloos en onzeker. Hoe zal Sara nu zwanger raken? Waar is Lot, de laatste persoon op aarde die hij familie noemen kan? Wanneer komt het herstel? Radeloos en bang laat hij toe dat Sara weggenomen wordt door Abimelech². Maar dan komt JHWH voor hem op. Hij maakt duidelijk aan Abimelech dat hij Sara en Abraham geen haar mag krenken omdat Abraham een profeet is. Dit had een onverwachte verbroedering tot gevolg! Abraham vind in Abimelech een broer! Dan wordt op het gebed van Abraham de onvruchtbaarheid van Abimelech en Abraham opgeheven. Nu is Sara zeker zwanger! Wat een heftige gebeurtenissen in korte tijd! In één klap vindt de vervulling plaats van de belofte dat Abraham in alle aspecten gezegend zou worden en dat die zegen ook aan de volken ten deel valt. Izak wordt geboren en erkend als de enige echte zoon van Abraham. Hagar en Ismaël krijgen hoop op de toekomst, maar niet in Abrahams tent.

De opheffingsgave (11)

Maar als Izak een jongeman geworden is, komt het moment dat al Abrahams antwoorden in duigen vallen. Hij krijgt de opdracht om Izak als een opheffingsgave (brandoffer) op te heffen. Hij moet naar het land van de Leraar (Moria) om alle antwoorden en zegeningen, die toegespitst waren in het wonder van Izak, op te heffen. Er blijft in zijn beleving niets over van zijn leven als hij overgaat tot het volbrengen van die opdracht. Alles wat hij heeft, wordt in deze daad opgeheven voor Gods troon.

2 Als we dit verhaal inderdaad in chronologische zin hier moeten plaatsen. Het heeft mogelijk al eerder plaatsgevonden en is hier (Genesis 20) misschien te vinden vanwege thematische redenen.

Gelukkig laat God het niet zover komen, maar hoevelen van ons zijn zo vertrouwd in Zijn huis, dat we er niet aan twijfelen als Hij spreekt? Hoevelen van ons zouden Gods stem volgen zoals Abraham?

Door deze daad krijgt Abraham een sleutelpositie in de wereldgeschiedenis. Zijn nageslacht zal een koninklijk priesterschap zijn, dat heersen zal over de volken. De volken kunnen dus niet om hem heen als zij deel willen hebben aan het herstel van de schepping.

Abrahams einde (12 en 13)

De verhalen uit Abrahams latere leven zijn niet meer van een pioniersaard, maar heel 'down to earth'. Zijn vrouw sterft, hij draagt zorg voor het huwelijk van zijn zoon, hij verdeelt zijn erfenis en krijgt kleinkinderen.

Als er iemand is die in zijn leven getoetst is, dan is het Abraham wel. Zijn wandel is vaak een verborgenheid geweest voor de mensen om hem heen en ook voor hem zelf. Maar hij heeft vastgehouden aan zijn geloof in JHWH. Hij heeft Hem telkens geëerd boven alles en iedereen. De liefdesband en waardering die hij daarmee kreeg van JHWH zijn heel tastbaar geweest in zijn leven en nalatenschap: De zegen hield niet op! Ongetwijfeld was Abraham zich bewust van de plaats die hij had in Gods ogen, maar niets in hem was er trots op! Zelfverheffing behoorde niet tot zijn eigenschappen. Hij maakte nergens aanspraak op bij God en mensen en eiste niets van wie dan ook. Hij heeft zijn nederige houding vast weten te houden tot het einde toe. Dat is wat het betekent om JHWH in alles te weerspiegelen op aarde, zoals een zoon zijn vader weerspiegelt. Zo mogen wij ook Abrahams karakter weerspiegelen in ons leven. Want alle volken hebben de kans om een ingeborene in Israël te worden door Abraham als vader aan te nemen.

Verdieping

Dit blok geeft enkele onafgemaakte denklijnen en vragen voor diepere studie. Zo kunnen we een steeds beter beeld krijgen van het onderwijs dat JHWH ons geeft door Zijn Tora. Als basis voor diepere studie is het goed om het boekje "[Hebreeuws denken](#)" door te nemen. Dit kunt u vinden op mijn website onder 'basis'.

- ✧ *De hele context van het verhaal van Abraham gaat over mensen die volken worden. Zelfs uit de bijvrouwen van Abraham zijn volken voortgekomen. Hoe moeten we de verwoesting van Sodom en Gomorra plaatsen in dit licht?*
- ✧ *De Ismaëlieten vestigden zich tegenover al hun broeders. Welke rol spelen zij in Genesis op het wereldtoneel? Hoe moeten wij hen plaatsen? Zijn zij op een lijn te stellen met de Arabieren?*
- ✧ *Net als Abraham regelde David wie zijn erfgenaam zou zijn. Wat zijn de overeenkomsten tussen Adonia en Ismaël? Wat is hun lot? En welke overeenkomsten zijn er tussen Salomo en Izak?*
- ✧ *Wat een bijzonder getuigenis van Abraham geeft de schrijver van de Hebreeën-brief. Hij concentreert zich op de verwachting die Abraham gehad moet hebben, iets waar we niet al te veel over kunnen lezen in de tekst, maar wat er wel degelijk uit te halen valt! Aan welke teksten zal de schrijver gedacht hebben? Hoe komt hij tot deze interpretatie?*
- ✧ *Welke dingen zijn er op de lippen van hen die een vaderland zoeken (vs. 14)? Wat bedoelt de schrijver daarmee? Wat zegt dit over het nageslacht van Abraham?*

Volgende week lezen we:

Genesis 25:19-34 (Jakob en Ezau), Maleachi 1:1-2:7 (Onderwijzing), Romeinen 9 (Verkiezing)

© 2012 Kees Bloed

www.sjemajah.nl

Immanuël, Gemeente van het Levende Woord

Tel 078 6990097, Fax 078 6990098, Mob 0629 065138

Email: w.verdouw@immanuel-gemeente.nl

Web: <http://www.immanuel-gemeente.nl>

[De wekelijkse parasha](#)

Wees van harte welkom op iedere Sabbatmorgen en ervaar dat de vreugde van JHWH onze kracht is.
Plaats van samenkomen: "De Havenkerk", Ieplaan 9, 2951 CB Alblasterdam, om 10.30 uur